संस्कृतासंस्कृताः पक्वा लवणालवणास्तथा । प्रजायन्ते यथा भावास्तथा चित्तं निरुध्यते ।
भेरीमृदङ्गशब्दांश्च तन्त्रीशब्दांश्च पुष्कलान् । निषेविष्यन्ति वै मन्दा मांसभक्षाः कथं नराः ।
अचिन्तितमनिर्द्दिष्टमसङ्कल्पितमेव च । रसं गृध्याभिभूता ये प्रशंसन्ति फलार्थिनः । ५८०
प्रशंसा ह्येव मांसस्य दोषकर्म्मफलान्विता । जीवितं हि परित्यज्य बहवः साधवो जनाः ।
स्वमांसैः परमांसानि परिपाल्य दिवं गताः । एवमेषा महाराज चतुर्भिः कारणैर्वृता ।
अहिंसा तव निर्द्दिष्टा सर्व्वधर्म्मानुसंहिता ।

इति श्रीमहाभारते अनुशासनपर्व्वणि आनुशासनिके पर्व्वणि मांसवर्ज्जनकथने चतुर्द्दशाधिकशततोऽध्यायः ॥ ११४ ॥

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ अहिंसा परमो धर्म्म इत्युक्तं बहुशस्त्वया । श्राद्धेषु च भवानाह पितॄनामिषकाङ्क्षिणः ।
मांसैर्व्वहुविधैः प्रोक्तस्त्वया श्राद्धविधिः पुरा । अहत्वा च कुतो मांसमेवमेतद्विरुध्यते । ५८५
जातो नः संशयो धर्म्मे मांसस्य परिवर्ज्जने । दोषो भक्षयतः कः स्यात् कश्चाभक्षयतो गुणः ।
हत्वा भक्षयतो वाऽपि परेणापि हतस्य वा । हन्याद्वा यः परस्यार्थे क्रीत्वा वा भक्षयेन्नरः ।
एतदिच्छामि तत्त्वेन कथ्यमानं त्वयाऽनघ । निश्चयेन चिकीर्षामि धर्म्ममेतं सनातनं ।
कथमायुरवाप्नोति कथं भवति सत्त्ववान् । कथमव्यङ्गतामेति लक्ष्मीवा जायते कथं ।
॥ भीष्म उवाच ॥ मांसस्याभक्षणाद्राजन् यो धर्म्मः कुरुनन्दन । तन्मे शृणु यथातत्त्वं यथाऽस्य विधिरुत्तमः । ५९०
रूपमव्यङ्गतामायुर्व्वुद्धिं सत्त्वं बलं स्मृतिं । प्राप्तुकामैर्नरैर्हिंसा वर्जिता वै महात्मभिः ।
ऋषीणामत्र संवादो बहुशः कुरुनन्दन । बभूव तेषान्तु मतं यत्तच्छृणु युधिष्ठिर ।
यो यजेताश्वमेधेन मासि मासि यतव्रतः । वर्ज्जयेन्मधुमांसञ्च सममेतद्युधिष्ठिर ।
सप्तर्षयो बालखिल्या तथैव च मरीचिपाः । अमांसभक्षणं राजन् प्रशंसन्ति मनीषिणः ।
न भक्षयति यो मांसं न च हन्यान्न घातयेत् । तन्मित्रं सर्व्वभूतानां मनुः स्वायम्भुवोऽब्रवीत् । ५९५
अधृष्यः सर्व्वभूतानां विश्वास्यः सर्व्वजन्तुषु । साधूनां संमतो नित्यं भवेन्मांसं विवर्ज्जयन् ।
स्वमांसं परमांसेन यो वर्द्धयितुमिच्छति । नारदः प्राह धर्म्मात्मा नियतं सोऽवसीदति ।
ददाति यजते चापि तपस्वी च भवत्यपि । मधुमांसनिवृत्त्येति प्राह चैवं बृहस्पतिः ।
मासि मासि ह्यश्वमेधेन यो यजेत शतं समाः । न खादति च यो मांसं सममेतन्मतं मम ।
सदा यजति सत्रेण सदा दानं प्रयच्छति । सदा तपस्वी भवति मधुमांसविवर्जनात् । ५९१०
सर्व्वे वेदा न तत् कुर्य्युः सर्व्वे यज्ञाश्च भारत । यो भक्षयित्वा मांसानि पश्चादपि निवर्त्तते ।
दुष्करं हि रसज्ञाने मांसस्य परिवर्ज्जनं । चर्त्तुं व्रतमिदं पुण्यं सर्व्वप्राण्यभयप्रदं ।
सर्व्वभूतेषु यो विद्वान् ददात्यभयदक्षिणां । दाता भवति लोके स प्राणानां नात्र संशयः ।
एतं वै परमं धर्म्मं प्रशंसन्ति मनीषिणः । प्राणा यथात्मनोऽभीष्टा भूतानामपि वै तथा ।
आत्मोपम्येन मन्तव्य बुद्धिमद्भिः कृतात्मभिः । मृत्युतो भयमस्तीति विदुषां भूतिमिच्छतां । ५९१५
किं पुनर्हन्यमानानां तरसा जीवितार्थिनां । अरोगाणामपापानां पापैर्मांसोपजीविभिः ।